1852. N°. 8.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 19 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 Januarij.

Zitting van den Gemeenteraad van heden.

Afwezig de HH. Mr. H. Cock, Dr. J. Adriaans, Dr. C. W. H. van Kaathoven, Mr. G. P. van Outeren, Prof. J. van der Hoeven, Mr. H. Gevers, B. F. Krantz, en Mr. N. Olivier.

De Notulen van de vorige vergadering zijn gelezen en goedgekeurd.

De Burgemeester heeft diverse stukken overgelegd, waaromtrent wordt besloten deze alle ter inzage van de leden in de leeskamer neder te leggen.

De Burgemeester brengt in behandeling:

1°. Het Concept-adres aan Zijne Majesteit in te dienen ter bekoming van ruiterij-garnizoen binnen deze gemeente.

En heeft ná deliberatie de vergadering zich met 16 tegen 1 stem met dit adres vereenigd. Tegen heeft gestemd de Heer Bucaille.

2°. De instructie van den Ontvanger, en zijn daarvan de 16 eerste artikelen aangenomen.

— De Litterarische Faculteit aan onze Hoogeschool, heeft aan den Heer G. Birnie Candidaat in de Letteren en Student in de Theologie, de gouden medaille toegekend, wegens zijne ingezondene Verhandeling op de vraag uit de Grieksche Letteren. De bekroonde is Kweekeling aan onze Hoogeschool.

— Ten opzigte van den Toonkunstenaar Rudolph Willmers, die aanstaande Dingsdag zich alhier zal laten hooren, kunnen wij het volgende mededeelen. Hij werd in 1820 te Koppenhagen geboren. Reeds vroegtijdig ontwikkelde zich zijn uitstekende muzikale aanleg. Zijn Vader, de President Willmers, die hem tot Advocaat bestemd had, besloot, hem met gestrengheid aan de Regtstudie te zetten. Maar nu nam de jongen Willmers de vlugt en ging naar Bergen. Bij een togt over een ijsberg had hij het ongeluk in een afgrond te storten en bezeerde zijne regterhand zoo dat hij ze vier maanden in eenen doek moest dragen. Nu oefende hij zich met de linker op de piano en verkreeg een bijzondere kracht en vaardigheid. Later met zijn vader verzoend, zette hij te Weenen en elders zijne studie voort. In 1838 deed hij zijne eerste kunstreis door Duitschland en het Noorden, bezocht in 1840 ten tweede male Duitschland, en vervolgens Hongarije, Oostenrijk, Italië, Frankrijk. Hier te land deed hij zich het eerst in Felix Meritis hooren, het publiek was opgetogen, riep hem na ieder Nummer terug en hield niet op, voor dat hij zijne *Danse des Fées* herhaalde.

— Onlangs werd naar men verneemt bij de Justitie aangifte gedaan, dat een brief den 29sten December l. l. van Alphen met de post naar Groningen verzonden, waarin twee bankbilletten van *f* 40, zijnde n°. 688 van 24 Mei 1851, en n°. 826 van 27 April 1847, zoude vermist zijn.

— In den nacht van 16 op 17 dezer is onder Aarlanderveen ontvreemd: 1 Certificaat Werk. Schuld 4 pCt. groot *f* 500, n°. 694; 1 dito dito groot *f* 100, n°. 8026; 1 Coupon Ketwich & Voomberg & Wed. Borski *f* 12.37½, n°. 36147, versch. p°. Januarij 1852; 1 Muntbillet groot *f* 100; 2 Bankbill. ieder *f* 25, waarvan de nommers niet bekend zijn; mitsgaders ook Rijksdaalders en Guldens voor ongeveer *f* 125.

'sGRAVENHAGE, 17 Jannarij.

Men verneemt, dat spoedig van het departement van Oorlog de bevorderingen zullen uitgaan, die een gevolg zijn der reorganisatie van het wapen der cavallerie.

— De Minister van Justitie heeft, bij circulaire van 14 Januarij, de ambtenaren van policie en justitie aangespoord, om zorgvuldig de hand te houden aan de wet van 26 Januarij 1815 en het Kon. besluit van 16 Julij 1841, betreffende het bewaren en behandelen van buskruid, ten einde zoo veel mogelijk de noodlottige gevolgen te verhoeden, welke uit onachtzaamheid ontstaan kunnen.

— Bij de Tweede Kamer is ingekomen een Reglement op het beleid der Regering in de Nederlandsche West-Indische kolonien en bezittingen, verdeeld in zes hoofdstukken: 1. van het Bestuur, 2. van den Kolonialen Raad, 3. van den Gouverneur, 4. van de Districtsbesturen, 5. van de Justitie, en 6. Bepalingen van gemengden aard, te zamen bevattende 95 artikelen; uit welke wij de voornaamste bepalingen hier laten volgen.

In het Iste Hoofdstuk wordt bepaald dat de West-Indische bezittingen zijn verdeeld in twee Gouvernementen, als: *a.* de kolonie Suriname; *b.* de eilanden Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (Nederlandsch gedeelte), St. Eustatius en Saba. Dat het algemeen bestuur in naam des Konings in ieder Gouvernement wordt uitgeoefend door eenen Gouverneur, met medewerking van eenen Kolonialen Raad. Dat de Gouverneur door den Koning wordt benoemd en ontslagen. Dat tot onderzoek of regeling van bepaalde zaken, de Koning een of meer buitengewone gevolmagtigden, onder den titel van Commissaris-Generaal, kan benoemen. De Gouverneur zal zich laten voorlichten door eenen uit drie, daartoe door den Koning aan te wijzen, hoofdambtenaren zamengestelden Adviserenden Raad, in welken de Gouverneur ook roepen kan de Bevelhebbers van de zee- en landmagt; de verdere artt. van dit Hoofdstuk handelen over de bijzonderheden omtrent de aanstelling en 't ontslag van een Gouverneur.

In het IIde Hoofdstuk wordt bepaald dat in ieder Gouvernement een Koloniale Raad zal zijn, van twaalf onbezoldigde door stemgeregtigden gekozene leden, die zitting hebben gedurende 3 jaren, en van welke jaarlijks 4 aftreden die dadelijk weder verkiesbaar zijn. Die Raad vergadert ten minste eenmaal in het jaar. De gewone zitting wordt geopend in de maand April, en gesloten nadat de werkzaamheden zijn afgeloopen. De Gouverneur heeft het regt, den Kolonialen Raad te verdagen en te ontbinden. Die Raad regelt op voorstel van den Gouverneur en onder 's Konings goedkeuring alle onderwerpen, waarvan de regeling niet door de wet geschiedt of moet geschieden; alsmede onteigening ten algemeenen nutte, en stelt op voordragt van den Gouverneur onder 's Konings goedkeuring, de jaarlijksche begrooting van inkomsten en uitgaven vast.

In het IIIde Hoofdstuk wordt bepaald dat de Gouverneur moet zijn Nederlander, niet jonger dan dertig jaren. Hij neemt alle maatregelen van bestuur, welke hij oorbaar acht, behoudens de voorschriften van dit reglement en 's Konings bevelen, aan wien hij verantwoordelijk is. In de volgg. artt. worden verder zijne magt en verpligtingen geregeld.

In het IVde Hoofdstuk wordt bepaald dat de twee districten, Opper- en Neder-Nickerie, worden bestuurd door landdrosten en de overige door heemraden, te kiezen uit eigenaren of beheerders van plantagien, wier ambtsverrigtingen bij koninkl. ordonnantie worden geregeld. De eilanden Bonaire, Aruba, St. Martin (Nederl. gedeelte), St. Eustatius en Saba worden bestuurd door gezaghebbers, ondergeschikt aan den Gouverneur van Curaçao. Aan ieder der gezaghebbers in art. 56 vermeld wordt toegevoegd eene Adviserende commissie van twee ingezetenen.

Het Vde Hoofdstuk bepaalt dat de Nederl. wetboeken, behoudens de gevorderde wijzigingen, op een bij Koninkl. ordonnantie te bepalen tijdstip aldaar in werking worden gebragt. De in Nederland bestaande militaire strafwetgeving blijft aldaar toepasselijk. Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet, dan ten algemeenen nutte en tegen voorafgaande schadeloosstelling. De Koloniale Raad verklaart vooraf, dat het algemeen nut de onteigening vordert. Eene Koninklijke ordonnantie regelt de uitzondering op het vereischte van zoodanige verklaring ten behoeve van vestingbouw en den aanleg, het herstel of onderhoud van openbare werken, bij hemelting of andere dringende omstandigheden. De zaken, welke uit haren aard of krachtens algemeene verordeningen ter beslissing staan van het administratief gezag, blijven daaraan onderworpen. Geschillen over bevoegdheid tusschen de regterlijke magt en het administratief gezag worden door den Gouverneur beslist, volgens algemeene verordeningen, door den Koning vast te stellen. Er zullen Regtbanken en Kantongeregten zijn, wier regtsgebied door de algemeene verordeningen wordt aangewezen, wier leden door den Koning worden benoemd en ontslagen. Vonnissen van daar en van hier kunnen wederkeerig in beide landen worden ten uitvoer gelegd.

Het VIde Hoofdstuk bevat onder de bepalingen van gemengden aard, dat geene vreemdelingen zich mogen vestigen zonder schriftelijke vergunning van den Gouverneur, waarvan de voorwaarden bij algemeene verordening geregeld worden. Zij zijn verpligt den eed van getrouwheid aan den Koning te doen. Voorts worden geene belastingen geheven dan uit kracht eener wet of ordonnantie. Niemand heeft voorafgaand verlof noodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid, volgens een door den Koning bekrachtigd reglement op de koloniale drukpers. Vereenigingen en vergaderingen zijn geoorloofd, mits daartoe vooraf de vergunning van den Gouverneur is verkregen. Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomene vrijheid, behoudens de bescherming der maat-

schappij en harer leden tegen de overtreding der algemeene verordeningen op het strafregt, en alle openbare godsdienst-oefening binnen gebouwen en besloten plaatsen wordt toegelaten, voor zooverre die geene stoornis aan de openbare orde toebrengt. Tot openbare godsdienst-oefening buiten gebouwen en besloten plaatsen wordt de bewilliging des bestuurs vereischt. De Gouverneur zorgt, dat alle godsdienstige gezindheden zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de algemeene verordeningen. Het openbaar onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der Regering. De inrigting van het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, door den Gouverneur geregeld. Deze zorgt dat overal, waar de talrijkheid der Europesche bevolking dit vordert, openbaar lager onderwijs gegeven worde. De mannelijke ingezetenen zijn verpligt mede te werken tot de verdediging der kolonie of bezitting, en tot het bewaren der openbare rust en orde, en tot dit einde deel te nemen aan de schutterijen en andere gewapende vereenigingen, bij de algemeene verordeningen bevolen. De slavenhandel en de invoer van slaven blijven verboden. De kinderen, na de afkondiging van dit reglement uit slavinnen geboren, zijn vrij. De vaart en handel op de Nederl. West-Indische bezittingen zijn toegestaan aan alle met Nederland bevriende volken.

— De Memorie van Toelichting zegt ten opzigte van dit ontwerp in hare algemeene aanmerkingen onder anderen, hoofdzakelijk het volgende:

Van zeer ernstigen aard was de vraag, of ook de tegenwoordige vorm van Bestuur behoort te worden behouden?

Hierbij moet men letten op de volgende omstandigheden, die tevens strekken om de vroeger en later gevolgde regeringstelsels toe te lichten.

Reeds vroeg werden de W.-I. bezittingen bij opvolgende octrooijen in bezit en beheer afgestaan aan de W.-I. Compagnie.

Het blijkt onder anderen uit een, in 1682 voor Suriname vastgesteld octrooi, dat een deel in de Regering werd toevertrouwd aan de ingezetenen, door vertegenwoordigers bij dubbele nominatie gekozen, en waaruit de Gouverneur eene benoeming deed, om, onder zijn voorzitterschap, een Hof van Policie uit te maken; het getal aanvankelijk op tien bepaald, kon tot veertig worden opgevoerd.

In een rapport van den voormaligen Raad van Koophandel en Kolonien van 9 Mei 1815, werd het Surinaamsch octrooi van 1682 genoemd »een stuk vol wijsheid en staatkundig doorzigt," en evenwel is men daarvan afgeweken, zonder te vermelden waarom. De Regering vindt, de geschiedenis raadplegende, geenen voldoenden grond tot bestendiging van het tegenwoordig gewijzigd stelsel, maar veel meer tot het doen herleven der instellingen, waaronder die bezittingen in ruime mate welvaart hebben gekend, te meer omdat de bevolking voldoende waarborgen oplevert voor de handhaving van het wettig gezag, hetwelk in kracht toeneemt naar gelang de gevestigde ingezetenen worden geroepen om dit te schragen.

De oorzaken van achteruitgang onzer W.-I. bezittingen zijn velerlei. Suriname hare welvaart hoofdzakelijk van den landbouw ontleenende, was, in verhouding tot den uitgestrekten en vruchtbaren bodem, karig van arbeidende handen voorzien, toen het verbod van den Afrikaanschen slavenhandel hare verdere ontginning stremde.

Eene poging der Regering tot vermeerdering der arbeidende handen door verhuizing uit Nederland is, in weêrwil van ruime bijdragen daaraan verleend, dusver niet met den gewenschten uitslag bekroond. Zij schijnt echter het vooroordeel der vrijgelatenen tegen den veldarbeid als slavenwerk, te hebben verminderd.

Op de behandeling en verzorging der slaven houdt de Regering hare aandacht gevestigd, en zijn bereids verbeteringen ingevoerd.

De Regering vleit zich dat het reeds verrigte en de verder te nemen maatregelen zullen leiden tot gewenschte oplossing van dit zeer moeijelijk vraagpunt.

De voorname bron van welvaart was steeds de handel, en deze was, door langdurige oorlogen en verwoestingen door den vijand in 1815 bijkans geheel te niet gegaan; evenwel is, sedert in 1848 vele lasten en formaliteiten zijn opgeheven, op het voor den handel uitmuntend gelegen eiland Curaçao de handelsgeest merkelijk aangewakkerd.

Ook in Suriname is in 1847, de vaart en handel opengesteld voor alle met Nederland bevriende volken, welk stelsel door de invoering van de nieuwe Nederl. handels- en scheepvaart-wetten in 1850 is bevestigd.

Ten opzigte van te verleenen onderstand uit Nederland, wil de Regering beproeven van lieverlede het subsidie te beperken en deze bezittingen zooveel mogelijk in hare eigene behoeften doen voorzien, 't welk zij, de gesteldheid dier bezittingen nagaande, niet geheel onmogelijk acht.

De landbouw van Suriname is vatbaar voor groote uitbreiding, indien zich de arbeidende bevolking vermeerdert; ook is er het fabriekwezen nog zeer gebrekkig. Op een en ander is de aandacht der Regering gevestigd.

Het eiland Curaçao is bijzonder gunstig gelegen en bezit eene ruime, veilige haven, en gelegenheid tot reparatie van groote schepen; deze voorregten bestemmen het eiland tot eene voorname stapelplaats van den West-Indischen handel, gelijk vroeger. Mogt de poging gelukken om over de landengte van Panama een handelsweg naar het Oosten te banen, dan moet Curaçao in handelsbloei toenemen, omdat het in die rigting ligt.

Het eiland St. Martin bezit uitgebreide zoutwerken, die echter nu en dan door orkanen onvruchtbaar werden gemaakt; de Regering heeft hare hulp verleend, om de zoutpannen voortaan tegen die schade te beveiligen; indien men hierin naar wensch slaagt, zal St. Martin geen subsidie noodig hebben.

Het eiland Bonaire levert reeds aan zout en andere producten meer op dan het kost.

St. Eustatius en Aruba zijn hulpbehoevend: doch men vertrouwt die ondersteuning te zullen kunnen beperken.

Saba is eene geringe visschersplaats, zonder gewigt voor Nederland, die niets kost en niets opbrengt.

Het geheele bedrag der jaarlijksche subsidien is tusschen de ƒ 350,000 à ƒ 375,000. De Regering hoopt uit de opbrengsten die subsidien te verminderen, en acht het raadzaam om wel de belastingen en begrootingen in overleg met de koloniale Raden te behandelen, doch de regeling aan den Koning voor te behouden.

Bij het Hoofdstuk van de Justitie, wordt nog aangemerkt, dat in deze bezittingen nog de zoogenaamde oud-Hollandsche wetgeving en vorm van procederen bestaat. Na de invoering der Nederl. wetgeving in Oost-Indië, is men er op bedacht geweest hetzelfde te doen in West-Indië; dit gewigtig werk is in behandeling, terwijl de President van het Surinaamsch Geregtshof, juist tijdelijk hier te land aanwezig is. De hoofdbeginselen zijn gegrond op het V^de^ Hoofdstuk der Grondwet. Inmiddels is het noodzakelijk het bestaande regt te handhaven tot aan de invoering van het andere.

Onder de bepalingen van gemengden aard is eene gewigtige bepaling toegevoegd, namelijk, dat de kinderen, uit slavinnen geboren, na de invoering van dit reglement vrij zullen zijn, welke maatregel geleidelijk kan medewerken tot voorbereiding eener gewenschte maatschappelijke hervorming onzer W.-I. bezittingen; met vermijding der gevaarlijke klippen, waarop anderen hebben schipbreuk geleden.

AMSTERDAM, 16 Januarij.

De Amsterdamsche bladen deelen mede, dat ll. Donderdag avond aldaar eene talrijke vergadering van Aandeelhouders in de Bank der Vereenigde Staten, te Philadelphia, werd gehouden. Namens den Heer A. F. Schwab, van New-York, door wien de belanghebbenden waren zamen geroepen, werd het woord gevoerd door den Heer Mr. C. E. van Goor. Deze ontwikkelde in een uitgebreide rede, de geschiedenis der Bank en de oorzaken van haren val in 1841. Hij deed uitkomen de bezwarende en hoogst kostbare wijze, waarop de vereffening ten nadeele der Aandeelhouders is geregeld; en hoe er sedert meer dan tien jaren vruchteloos zijn verstreken. Hij gaf als het gevoelen van den Heer Schwab op, dat de zaken een beteren keer hadden kunnen nemen, wanneer de belanghebbenden daartoe hadden willen medewerken; en staafde zulks met een voorbeeld uit de geschiedenis van eene dergelijke Bank in Noord-Amerika. Uit een en ander werd afgeleid, dat het thans meer dan tijd is, om eens zoo bij het Gouvernement der Vereenigde Staten, als bij het tegenwoordig Bestuur der Bank, op afdoening dier vereffening aan te dringen; waartoe werd voorgesteld, een blijvend comité van vijf leden te benoemen. Dit voorstel werd algemeen goedgekeurd, en ook door andere sprekers met nadruk ondersteund.

De vergadering eindigde, met de benoeming van een vijftal Heeren. Zoodra het comité bepaaldelijk zal zijn gevestigd, zullen die bladen hiervan nader berigt geven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 16 Januarij.

De spoortrein van Parijs is dezen morgen eerst eenige minuten vóór 9 ure, en dus 3 uren te laat aangekomen. De wind had lege waggons op den weg gedreven, digt bij het station van Hal. De locomotief is tegen deze hindernis verbrijzeld en heeft de waggons zelve in stukken gestooten. Men heeft den weg moeten schoonmaken en wachten, tot een hulplocomotief van hier kwam, om den trein naar de plaats zijner bestemming te brengen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Januarij.

De nieuwe staatsregeling is uitgevaardigd, en volgens de verklaring van den Voorzitter, die haar heeft ontworpen, is zij overeenkomstig de hoofdbeginselen, welke in 1789 zijn aangenomen, en bevat hoofdzakelijk de volgende bepalingen:

»Het bewind der Republiek wordt voor den tijd van tien jaren aan den Voorzitter toevertrouwd. De wetgevende magt wordt uitgeoefend door den Voorzitter, den Senaat en het Wetgevend Ligchaam.

»De Voorzitter is verantwoordelijk; heeft altijd het regt, om een beroep op het volk te doen; beschikt over de gewapende magt; verklaart den oorlog en sluit den vrede; benoemt al de openbare ambtenaren; heeft alleen het regt van de voordragt der wetten, en beveelt den staat van beleg.

»Bij het overlijden van den Voorzitter, wordt de natie door den Senaat opgeroepen, om een ander Hoofd van den Staat te kiezen. Het Hoofd van den Staat heeft het regt, om bij eene geheime acte den burger te noemen, dien hij daartoe der natie aanbeveelt. Tot de benoeming van een nieuwen Voorzitter wordt het bestuur uitgeoefend door den Senaat, in vereeniging met de Ministers.

»De Senaat bestaat uit 150 leden. Deze zijn onafzetbaar en beraadslagen met geslotene deuren. De Voorzitter kan, naar goedvinden, dotatien aan deze leden toekennen.

»De Kamer der Afgevaardigden telt een lid voor elke 35,000 kiezers, welke leden daartoe bij algemeen stemregt worden benoemd, voor den tijd van zes jaren, en zonder vergoeding. De dagbladen zullen het verslag van hunne beraadslagingen kunnen mededeelen volgens het proces-verbaal der zitting. [Men schat dat die Kamer dan uit 260 leden zal bestaan].

»De Staatsraad bestaat uit 50 leden, elk met eene bezoldiging van 25,000 fr.

De Inleiding, waarmede die Staatsregeling begint, is zeer bekwaam en met eene groote sierlijkheid van stijl gesteld. Trouwens, de President heeft reeds in verscheidene omstandigheden bewezen, dat hij een goed schrijver is.

Men heeft opgemerkt, dat deze Staatsregeling niet van kracht zal wezen, dan als de Ligchamen georganiseerd zullen zijn, welke volgens haar worden benoemd. En daar nu de tijd voor de verkiezingen van de Wetgevende Ligchamen nog niet bepaald is, zoo is het onmogelijk te voorzien hoe lang de tegenwoordige stand van zaken nog zal duren.

— Op den spoorweg van hier naar Lyon zijn proeven genomen met locomotiven, die voorzien waren van electro-magnetische machines; de proeven zijn volkomen geslaagd.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 29 November.

De laatst ontvangene *Javasche Couranten* loopende tot den 29sten November l. l., deelen eene publicatie mede van den 8sten November, waarbij op grond van het bestaan van geheime genootschappen of broederschappen onder de in Ned.-Indie gevestigde Chinesche bevolking, wordt bekend gemaakt, dat zoodanige vereenigingen, wier doel weldadig of onschadelijk is, van regeringswege kunnen worden geduld; doch dat al dezulke, welker strekking maar eenigermate zou kunnen leiden tot aanranding of ondermijning van het wettig gezag, met klem zullen worden tegengegaan, en de deelnemers uit Ned. Indie zullen worden verwijderd.

— Ten aanzien der oproerige bewegingen, welke sinds geruimen tijd de Lampongs, Sumatra's zuidhoek, verontrusten, melden de berigten, dat de troepen den 10den dezer te Kalianda waren ontscheept, en dat op den 20sten een verkenningstogt was ondernomen, waaraan de hulptroepen, bestaande uit ongeveer 450 manschappen, mede deel namen, en bij eenige plaats gehad hebbende schermutselingen de vijand overal was verjaagd.

— In de *Javasche Courant* van 20 Augustus werd medegedeeld, dat op den 13den te voren met het stoomschip Ardjoeno, op sleeptouw hebbende het koopvaardijschip Mary Hillegonda, drie compagnien infanterie en eenige artilleristen, onder aanvoering van den Majoor Meis, naar Palembang, Sumatra's oostkust, vertrokken waren, ten einde de rust te herstellen. Eene vierde compagnie volgde kort daarna, terwijl later, op eene nadere aanvrage, nog twee compagnien infanterie, onder aanvoering van den Majoor Pison, derwaarts werden overgevoerd.

— De Heer Rochussen heeft aan het Gymnasium te Herwijne, eene aanzienlijke jaarlijksche geldelijke bijdrage, tot bevordering van den bloei aan die inrigting toegezegd, onder anderen met het doel, om aan twee jonge lieden te gemoet te komen in de betaling van het schoolgeld en wel elk met ƒ 450 's jaars. Die jongelingen zullen worden genomen, in de eerste plaats uit zonen van in 's lands dienst gesneuvelde Officieren en in de tweede plaats, uit zonen van overledene ambtenaren of Officieren, in de derde plaats uit zonen van nog dienende ambtenaren of Officieren, gepensioneerd of nog dienende.

— Het gerucht heeft zich bevestigd, dat de Luit.-Generaal Hertog van Saksen-Weimar, uithoofde van ziekte, met de landmaal van December Java zal verlaten; volgens 't eene berigt zou hij naar Nederland doorreizen, volgens 't andere zou hij door de Indische spruw aangetast, vooreerst niet verder reizen dan naar Egypte, en aldaar tot in het voorjaar vertoeven, om vervolgens de reize naar het Vaderland voort te zetten.

— De berigten uit de binnenlanden op Sumatra loopen verder tot 2 October, waaruit blijkt dat voor den oogenblik de opstand is gesmoord; vooral na nog eenen togt, waarbij een benting is genomen en vernield, en het brandpunt van den opstand in de Lematang Oeloe, de doesson Tandjong Auer, verblijfplaats van Anak Dalam Badjan, hoofd des opstands, is genomen en verbrand.

De laatste berigten maken melding van de inname der doessons Rantoe Tenang en Troessan.

Op den 26sten September bevond zich de Majoor Pison met nagenoeg 200 manschappen te Lahat, welks omstreken hij van opstandelingen zuiverde en in rust hield. Intusschen was er ook oproerige beweging in de Moessie-districten ontstaan, zoodat het noodig geacht werd eene compagnie infanterie, onder aanvoering van Kapitein Paul, derwaarts te zenden, ten einde de gemeenschap open te houden.

— Omtrent den stand van zaken in de Lampongsche districten, zijn berigten ontvangen, tot 30 October jl. De hoofdversterking der muitelingen Merambang, op een steilen bergrug, is stormenderhand genomen en in assche gelegd. Middelerwijl was de oproerige marga Dantaran tot inkeer gekomen, en had de verschrikte bevolking zich bijna geheel overgegeven; zoodat de Gezaghebber bereids maatregelen beraamde, om aldaar langs vredelievenden weg de rust te herstellen.

Op deze togten hebben de troepen slechts een verlies van 4 gekwetsten en 1 gesneuvelde geleden; waarbij echter te betreuren valt het overlijden van den 1sten Luitenant der infanterie van Heemskerk, ten gevolge van vermoeijenis. Onder de hulptroepen hadden zich eenige gevallen van cholera voorgedaan, en daar deze bezoeking zich plotseling in vrij ergen graad te Telok-Betong had vertoond, zoo bestond het voornemen, zoo spoedig mogelijk, de hulptroepen naar hunne kampongs en de expeditionnaire troepen naar Java te doen terugkeeren.

— Nog zijn omtrent den stand van zaken in Palembang, van den Resident, militairen Kommandant, berigten ontvangen, loopende tot 26 October jl. waaruit blijkt dat ook elders de krijgsverrigtingen niet minder gelukkig zijn geweest, en de oproerige districten meer en meer tot de rust wederkeeren. Volgens de laatste berigten hield de Resident, tevens militaire Kommandant, zich voortdurend te Tebing Tingie op, en had hij besloten zijnen troepen eenige rust te gunnen, en hen intusschen te bezigen, om die punten te versterken, welke hem daartoe geschikt voorkwamen.

— Nog wordt verder de uitslag medegedeeld van eenige belangrijke togten, welke door de marine in October en November, tot tegengang van den zeeroof, ondernomen zijn, uit welke blijkt dat het stoomschip Hecla onder den Luit. ter Zee Hinlopen, de roovers met goed gevolg in den omtrek van de eilanden Boerong en Sumbawa heeft opgezocht en deels in vereeniging met het stoomschip Samarang onder bevel van den Luit. ter Zee Wichers, hen veel afbreuk heeft gedaan. Zijnde in het geheel gedurende dezen togt vernield 11 rooverspraauwen, waarvan 6 tot de grootste soort behoorden; 6 stukken geschut van 4 tot 8 pond zijn veroverd en 2 vlaggen van rovershoofden buit gemaakt. Het geschut, dat met de praauwen gezonken of door de roovers geborgen is, heeft zeker aanmerkelijk meer bedragen. Verder zijn verscheidene menschen uit slavernij verlost en is het bovendien gelukt een rooversjagt te nemen en het beruchte hoofd Daing Magassing naar Macassar op te brengen. Het behaalde voordeel is dus zeer aanmerkelijk, en het belangrijkste is, dat het verkregen is zonder eenig noemenswaardig verlies van onze zijde.

Op den 26sten October verlieten daarop de genoemde stoomschepen andermaal Macassar, nadat aan boord van deze schepen detachementen van 35 en 12 man infanterie van het garnizoen van Macassar waren ingescheept.

De uitslag van dezen togt in den omtrek van het eiland Floris, kan om meer dan ééne reden zeer gewigtig genoemd worden. Verscheidene roovers, praauwen zijn vernield; die met de roovers heulden, ontvingen welverdiende straf; eenige tot nog toe onbekende schuilplaatsen der zeeroovers zijn bekend en bezocht geworden, en de kennis van de noordkust van Floris is merkelijk vermeerderd.

— De ontvangst der regten op Java en Madura gedurende de tien eerste maanden van dit jaar bedraagt ƒ 5,491,474.02½, of, in vergelijking met de ontvangst over hetzelfde tijdvak in de twee voorgaande jaren, eene som van ƒ 1,180,854.84 meer dan in 1849, en ƒ 1,334,887.16½ meer dan in 1850.

— De berigten uit China melden met geen woord de verandering van de Regering, zoodat het vroeger medegedeelde berigt, een louter verzinsel was. De opstand echter duurde nog voort.

STADS BERIGTEN.

De Voorzitter van den Gemeenteraad van Leyden noodigt bij deze, ingevolge art. 7 der Kieswet, de inwoners dezer Gemeente uit, om, zoo zij elders in de Directe Belastingen zijn aangeslagen, daarvan *vóór den vijftienden Februarij aanstaande*, te doen blijken door inlevering ter Secretarie dezer Gemeente der aanslagbilletten.

LEYDEN, 15 Januarij 1852. VAN LIMBURG STIRUM.

BROODZETTING.

Inguande Maandag den 19den *Januarij* 1852.

Maximum van den prijs, waar *niet boven*, maar *wel beneden* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk besluit van den 25sten Januarij 1826, (*Staatsblad* N°. 5) en de dispositie van H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, van den 5den December 1828, (*Provinciaalblad* N°. 161.)

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	36	Cents.
Een pond vijf oncen, op	18	»
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	30	»
Vijf oncen, op	15	»
Het Franschbrood van een Nederl. pond, op	30	»
Vijf oncen, op	15	»
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	26	»
Vijf oncen, op	13	»
Het minste soort of zoogenaamd krop uit de zak, van een Nederl. pond, op	21	»
Vijf oncen, op	10½	»

Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.

En zal deze door plaatsing in de Leydsche Courant worden Afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden,

Leyden, 15 *Januarij* 1852. De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde Gemeenten te Grootebroek, Heinenoord, Giethoorn en van de Luthersche Gemeente te Wildervank, uitgebragte beroepen op Ds. C. J. Brutel de la Rivière te Grypskerk en de Candidaten W. C. E. Koch, H. W. A. van Aken en R. Reudler.

ADVERTENTIEN.

GROOT INSTRUMENTAAL CONCERT,

TE GEVEN DOOR

A. J. WETRENS EN A. M. OUDSHOORN,

IN DE STADS-GEHOORZAAL.

Op Dingsdag den 20sten Januarij 1852,

des Avonds ten *zeven* ure,

Waarop, behalve de Concertgevers, zich zal laten hooren de Heer R. WILLMERS, uit *Koppenhagen*, Pianist van Z. M. den Keizer van *Oostenrijk*.

Programma.

EERSTE AFDEELING.

N°. 1. Ouverture (Egmond) van L. van Beethoven.

» 2. Concert voor Viool van Louis Maurer (N°. 3), voor te dragen door . . . . A. J. WETRENS.

» 3. Fantaisie charactéristique op twee Themas van Lafont van F. Servais, uit te voeren door . . . . A. M. OUDSHOORN.

» 4. Concert Symphonie (eerste gedeelte) voor Piano en groot Orchest, gecomponeerd en voor te dragen door den Heer . . . . R. WILLMERS.

TWEEDE AFDEELING.

» 5. Ouverture (Freischutz,) van C. M. Weber.

» 6. Souvenir de la Suisse. Caprice voor Violoncel van F. Servais, voor te dragen door . . . . A. M. OUDSHOORN.

» 7. { *a.* Rêverie au bord de la Mer, Tableau Musicale. *b.* La Fauvette, N°. 1 des chants du Nord, gecomp. en uit te voeren door den Heer . . . . R. WILLMERS.

» 8. Fantasie voor Viool, (das Lob der Thränen) van David, voor te dragen door . . . . A. J. WETRENS.

» 9. La danse des Fées. Caprice de Concert, gecomp. en uit te voeren door den Heer . . . . R. WILLMERS.

Toegangkaarten zijn bij de Muziekhandelaars SCHREUDER & VAN BAAK te bekomen, tegen *f* 1.00; alsmede des avonds aan de Concert-Zaal.

KOSTELOOS.

De Arrondissements-Regtbank te *Leyden* heeft bij Vonnis, gewezen op Donderdag den 15den Januarij 1852, de opheffing van *Curatele* gelast van WILLEM FRANCISCUS BEMELMAN, *Huisschilder*, wonende te *Noordwijk*, waaronder hij was gesteld bij Vonnis dier Regtbank in dato 20 Januarij 1846.

JAC. HAZENBERG, *Procureur*.

De ZENDER van het Briefje geteekend **N. N.** op den 17den dezer per post bezorgd, wordt verzocht zijn Naam bekend te maken, om verklaring te geven van daarin gebezigde uitdrukkingen; dewijl de Ontvanger meer nog vijand is van naamlooze Brieven, dan de Zender, die er gebruik van heeft gemaakt.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Stadgenooten bekend, dat gedurende den Winter bij hem te bekomen zijn groote en kleine **Wafelen**, alsmede **Olie-** en **Kaneel-Wafelen**; verzoekende ten ieders gunst en aanbeveling, belovende eene prompte bediening.

J. SJARDYN,

Haarlemmerstraat, Hoek van de Moriaansteeg.

Op eenen goeden Stand binnen deze Stad, wordt, tegen Mei in *Huur* gevraagd, een **HUIS** met minstens *drie* **Kamers**, de Huurprijs, met Belasting, de *f* 140.— niet te boven gaande, een Tuintje achter hetzelve zal bij voorkeur in aanmerking komen.

Ook worden alhier tegen Mei voor *één eenig* Heer in *Huur* gevraagd, twee à drie **Ongemeubeleerde Kamers** met de bediening, tegen den huurprijs van *f* 100 's jaars. Opgave van stand en huurprijs met *franco* Brieven, het Huis onder Letter **G.**, en Kamers Letter **W.**, aan het Bureau dezer Courant.

In het Vak van Kruideniers waren,

wordt dadelijk gevraagd een vlugge **BEDIENDE**, reeds vroeger daarin werkzaam geweest en van goede Getuigschriften voorzien. Adres met eigenhandig geschreven briefjes, onder Letter **Y.**, aan het Bureau dezer Courant.

Op Donderdag den 22sten Januarij 1852, zullen aan het *Verkoophuis* op de Hooglandsche Kerkgracht te *Leyden*, worden verkocht: MEUBELEN EN INBOEDEL, bestaande in Secretaire, Chiffonnière, Bed en Toebehooren, Tafels, Stoelen, Spiegels, Kagchel, enz., Toonbank en getimmerde Winkelkast, eene partij Meubelpapier, Schoorsteenstukken, Kleedengoed, Karpetten, Franje, Gelangsellinnen, Meubelkoord en hetgeen verder tot het *Behangersvak* behoort. Alles Woensdag te voren te zien.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen de Stad *Leyden*, op Zaturdag den 31sten Januarij 1852, bij Opveiling en op Zaturdag den 7den Februarij daaraanvolgende bij Afslag, beide de dagen des avonds ten *zes* ure, van:

Een hecht sterk HUIS ERVE EN TUIN, staande en gelegen aan den Hoogen Rijndijk onder *Soeterwoude* nevens de Herberg genaamd: »*Ik leer nog*," geteekend met N°. 498, zijnde de grond groot 16 roeden en 60 ellen. Verhuurd in drie gedeelten, als: een voor 65 Cents per week, een voor *f* 5.50 per maand en een gedeelte voor *f* 1.25 per week.

Te bezigtigen des Vrijdags van iedere week van 10 tot 2 ure.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris C. KLAVERWYDEN te *Soeterwoude*, alwaar tusschen de Veiling en Afslag Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

Eene opmerkingswaardige genezing te Hobart Town door de Pillen en Zalf van Holloway.

De Majoor WALCH, te Hobart Town schrijft, dat de *Pillen* van HOLLOWAY zeer voordeelig bekend zijn in van Diemensland. Hij spreekt van eenen man die sedert jaren onder de behandeling was geweest van de geneeskundigen aldaar, en dat dezelve ten laatste als ongeneesbaar verklaard en als dusdanig uit het hospitaal gezonden zijnde, zoo ellendig en zwak was geworden, dat hij slechts met behulp van anderen eenige schreden konde gaan. In dezen toestand begon hij de *Pillen* van HOLLOWAY te gebruiken, welke zijn geheel gestel zoo volmaakt als het ware hernieuwd hebben, dat hij thans een sterk en gezond man is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *Januarij*. Van *f* 31 tot *f* 34.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 17 *Januarij*.

Nieuwe Tarwe *f* 8.20 tot *f* 8.80. Rogge *f* 6.90 tot *f* 7.00. Gerst *f* 5.00 tot *f* 5.30. Haver *f* 3.00 tot *f* 3.50. Paardeboonen *f* 4.60 tot *f* 5.00. Duiveboonen *f* 5.50 tot *f* 6.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 16 Januarij.

			Laagst Koers.	Hoogst Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{1}{8}$	$58\frac{3}{16}$	$58\frac{1}{8}$
Dito Certificaten	» 3	»	$68\frac{5}{8}$	—	—
Dito dito	» 4	»	$88\frac{3}{4}$	—	—
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	110	—	—
O. I. Leening	» 4	»	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . .	» $4\frac{1}{2}$	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	$104\frac{1}{2}$	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$105\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829 . .	» 5	»	—	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	—	—	—
Dito 1840	» 4	»	$88\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . .	» 4	»	88	$88\frac{1}{8}$	88
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . .	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$68\frac{1}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4	»	$78\frac{3}{8}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl.	250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	$149\frac{3}{4}$	$149\frac{1}{2}$	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à	5	pCt.	$17\frac{15}{16}$	$18\frac{3}{8}$	18
Dito dito Onbep. Stukken . .	» 5	»	$17\frac{15}{16}$	$18\frac{1}{8}$	18
Dito Obligatiën	» 3	»	$41\frac{1}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$38\frac{1}{2}$	$38\frac{3}{4}$	$38\frac{11}{16}$
Coupons Ardoin			$9\frac{7}{16}$	$9\frac{1}{2}$	$9\frac{7}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. .	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	74	$74\frac{1}{8}$	—
Dito Nieuwe	» 5	»	$80\frac{3}{4}$	81	$80\frac{13}{16}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$38\frac{3}{16}$	$38\frac{5}{16}$	—
BELGIË, Bank	» $2\frac{1}{2}$	»	$48\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$48\frac{3}{16}$	$48\frac{3}{8}$	$48\frac{3}{8}$
BRAZILIË, 1824 100 £	5		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	$36\frac{1}{4}$	$35\frac{5}{8}$	$35\frac{3}{8}$
Dito dito	» 4	»	$34\frac{5}{16}$	$34\frac{3}{8}$	$34\frac{5}{16}$
VENEZUELA	» $3\frac{1}{2}$		—	—	—
MEXICO	» 5	»	$28\frac{5}{8}$	$28\frac{7}{8}$	$28\frac{5}{8}$
AMERIKA, Bankactiën			$4\frac{1}{8}$	$4\frac{3}{16}$	$4\frac{3}{16}$

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.